

Afscheid van een dier

Rituelen voor uzelf én om door te geven

Anniek Gavriilakis | Het is tijd

AFSCHEID

Over dit ritueel	03
Vooraf	04
Momentum	05
Rituele scenario's	06
Tot slot	08

OVER DIT RITUEEL

Hey, ik ben Anniek. Als je dit ritueel leest, zoek je waarschijnlijk een manier om met de pijn van het verlies van een geliefd dier om te gaan. Of wil je iemand ondersteunen hierin. Ik heb dit ritueel vooral ontworpen voor kinderen. Maar net zo goed kan je er als volwassene iets aan hebben.

Mensen denken dat een ritueel vooral bedoeld is om zelf troost te vinden. Maar in eerste instantie is dit ritueel bedoeld om het leven van jouw dier te eren. Troost is dan een gevolg van de rituelen die je doet.

Mijn wens is dat deze brief je inspireert om zelf op een rituele manier het leven van je dier te eren.

Op de foto zie je Seven, onze huiskat. Hij leeft nog heel gelukkig. Zijn broer, Eleven niet meer. Eleven werd vorige zomer overreden, vlak voor ons huis. Hij was toen net 1 jaar oud. Voor ons waren een aantal dingen belangrijk toen. Die delen we graag met jullie.

Dankjewel dierenarts, Bieke en dierenosteopaat, Winnie om mee te werken aan dit ritueel.

Plots een whatsappberichtje van een collega dierenarts die net een thuis-euthanasie was gaan doen:

“Heel de keuken was ingericht als een rouwzaaltje. Met muziek, kussens en kaarsjes. De man heeft gezongen voor zijn hond toen ik de euthanimator inspoort”.

VOORAF

Evenveel

Er wordt soms smalend over gedaan. Een dier verliezen. “Toch veel minder erg dan een mens.” Daar maken we hier graag komaf mee. Het is een culturele constructie te denken dat de dierenwereld een “trede lager” staat dan de mensen. Er wordt zwaar onderschat welke impact een dierenvriend heeft op ons leven, ons welzijn. En ook los van ons - mensen - verdienen dieren evenveel waardigheid en respect.

Kinderen weten dat. Volwassenen vergeten dat soms. Kinderen kunnen vaak dieper contact maken - voorbij de woorden. Kinderen hun band met dieren kan die van een beste vriend of vriendin zijn. Iemand die er altijd is. Die altijd tijd heeft om te spelen of te knuffelen. En ook voor volwassenen kan een dier een hele belangrijke plek innemen in het gezin of in het leven.

Daarom is het belangrijk om tijd te geven aan het verlies en het verdriet. Een hond, een kat, een paard, het maakt niet uit...Het is een groot gemis. Ik hoorde een vriendin onlangs zeggen bij het verlies van haar hond:

“Met wie moet ik nu al die kilometers wandelen?”

Rituelen kunnen helpen

Als mensen willen we betekenis en waarde geven aan een leven. Dat doen we bijvoorbeeld door warm afscheid te nemen van een dierbaar iemand. Rituelen kunnen hierbij helpen. Een dier verhuist van de praktische wereld naar je hart. Rituelen helpen om die overgang te maken. Je kan het gevoel dat het dier jou gaf voor altijd koesteren en oproepen wanneer jij wil.

MOMENTUM

VERSCHILLENDE MOMENTEN WAAROP JE AFSCHEID NEEMT VAN JE DIER

Euthanasie

Je kiest er zelf voor omdat het tijd is. Je dier heeft pijn en kan niet meer beter worden. Belangrijk is als ouder/volwassene rustig de waarheid hierover te vertellen tegen kinderen. En ze niet af te schermen van de keuze voor de dood. Het laatste wat de kinderen willen is dat hun dier verder zou moeten afzien. Op de momenten net voor het afscheid is het voor je dierenvriend belangrijk dat jij als baasje/vriend er ook bent voor hem/haar. Het dier heeft je zoveel liefde en plezier gegeven tijdens een lang (jammergenoeg soms ook kort) leven. Er zijn in die laatste fase en zorgen dat hij/zij niet afziet, is dan het minste wat je kan doen. Hoe pijnlijk dit ook voor jezelf is.

Natuurlijke dood

Het overkomt je. Soms is het plots en soms zie je het al einde lang aankomen. Elke situatie is anders en vraagt een andere aanpak. Een dier afgeven na een mooi lang leven is anders dan bij de start van een jong leven. In het laatste geval is het shockeffect groter.

Geen overlijden

Een afscheid van een dier hoeft niet perse bij overlijden te zijn. Soms krijgt je dier een nieuwe thuis. Omdat het daar beter is. Soms is het vermist. Ook bij deze overgangen is een ritueel waardevol.

RITUELE SCENARIO'S

KIES ZELF WELKE RITUELEN KLOPPEND ZIJN VOOR JULLIE SITUATIE

Vóór het begraven of cremeren

- Zoek een mooie mand of doek om je dier in of op te leggen bij overlijden, versier met bloemen om eventuele wondes te verbergen. (in geval van een grote hond of een paard lukt een mand niet)
- Maak nog een mooie foto van je dier
- Maak een afdruk van een pootje of hoof. Dat kan met verf, klei, ... Wees creatief. Bel je dierenarts als je niet weet wat te doen. Een dierenarts heeft ook connecties om de assen, een pootafdruk etc. te laten maken bij een dierencrematorium.
- Breng het dier nog niet meteen weg. Hou het nog even bij om te koesteren. Hou hem enkele uren dichtbij jou op de plek waar hij altijd was, neem de tijd om afscheid te nemen, te aaien, de ziel uit het lichaam te laten gaan .
- Teken met krijt een hart rond de plek op straat waar hij stierf of doe iets anders symbolisch.
- Laat de overblijvende dieren erbij zodat ze weten/accepteren dat ze niet meer moeten zoeken naar het overleden dier. Zorg ervoor dat zij zelf kunnen beslissen om wel of niet dichterbij te komen.
- Versier de kooi nog een laatste keer. Of zet bloemen op de plek waar het dier graag/altijd was.
- Knip nog een plukje haar als herinnering in een doosje of zakje als je dat fijn vindt. Er zijn ook kunstenaars die met het haar een mooi herinneringskunstwerk maken. Informeer je hierover.

RITUELE SCENARIO'S

KIES ZELF WELKE RITUELEN KLOPPEND ZIJN VOOR JULLIE SITUATIE

Bij het begraven of cremeren

- Begraaf hem samen in de tuin of op een plek die klopt voor jou. Je kan er ook voor kiezen je dier naar een crematorium te brengen, ja ook een paard. Informeer daar wat je mogelijkheden zijn.
- Bij het begraven kan je een brief voorlezen over zijn/haar leven, grappige eigenschappen. Ga samen zitten om te lachen en te huilen om zijn leven. Vertel verhalen. Haal herinneringen op; spreek dankbaarheid uit voor de vriendschap.
- Geef de brieven en andere mooie dingen mee in het graf. Misschien zijn/haar lievelingseten. Steek kaarsen aan rond het graf. Hang iets in de bomen. Wens hem een goede reis.
- Een oude vriendin begroef haar hond in de tuin en nodigde alle hondenbaasjes uit de buurt uit om bij graf te komen met hun dier.

Na het begraven of cremeren

- Maak een fotoboek van zijn/haar leven.
- Maak een herinneringsdoos met knuffel en leiband, sjaltjes en foto's. Ruim na een tijdje alles rustig op in huis. Hou de doos ergens bij.
- Maak een altaar in huis voor je dier. Zo blijft het aanwezig. Je kan er bloemen of kaarsjes bijzetten, foto's etc. Maak contact met het gevoel dat jouw dier je gaf, roep het op in je hart als je het nodig hebt.
- Herdenk je dier elk jaar samen of misschien herdenk je graag het dier van iemand anders. Vraag er regelmatig naar. Gewoon even luisteren doet zo'n deugd. Maak iets symbolisch om als troostgeschenk af te geven.
- Hang iets in de kerstboom met een foto of een pootje. Plant iets nieuws, een boompje of zaai bloemen in je tuin ter ere van je dier.

TOT SLOT

Let ook op de overblijvende dieren na een overlijden. Bel naar je dierenarts als je twijfelt over het gedrag van je andere huisdieren. Voor hen is het belangrijk dat je de dagelijkse routine die je samen had snel terug opneemt.

Weet dat een dier zich vooral spiegelt aan jouw emotie. Hij voelt dat je verdriet hebt en zal zich hier naar gedragen (vaak denken eigenaars dat de hond of kat ook verdriet heeft, wat zeker ook kan, maar vaak voelen ze ook gewoon dat baasje verdriet heeft en zijn ze daar ook door van hun stuk) Dit is per dier en per soort zeer verschillend.

Het verlies van een dier kan hard aankomen. Alsof je hart in stukken gescheurd wordt. De pijn is namelijk evenredig met de liefde die er was. Er zit dus ook iets heel schoons in jouw verdriet.

Huilen is gezond. Beter dan tranen in te slikken. Niet iedereen kan zich even goed uitdrukken hoewel. Je kan ook naar binnen huilen. Geef dan water aan de bloementuin in je buik.

